

Ord af Luther

"Den derimod, der ikke arbejder, men tror på ham, som gør den ugudelige retfærdig, ham regnes hans tro til retfærdighed" (Rom 4,5).

For hvad er Peter og Paulus?

Hvad er en engel fra Himlen, hvad er alle skabninger regnet mod denne artikel, der lærer, hvorved og hvordan man bliver af med synderne, retfærdig over for Gud og sällg?

Forstår vi denne artikel om retfærdiggørelsen ret og rent, så har vi den sande himmelske sol.

Men mister vi den, så har vi ikke andet end Helvedes mørke.

Derfor, når du mærker, at den samme svaghed opstår og ligger bag, så sky hverken Peter eller Paulus, ja, heller ikke hans engel fra Himlen, men stå dem imod.

For man kan ikke hæve og forsvare den tro højt nok.

Andagten til 30. juni fra bogen "Et år med Luther"

Stor støtte til nydanske lejre

Årets tværkulturelle sommerlejre ser ud til at løbe rundt, selvom der stadig er brug for økonomisk opbakning og forbøn

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

"Vi er stort set sikre på at nå i mål med budgettet for lejrene i år."

Sådan lyder meldingen fra LM's tre tværkulturelle konsulenter, der for nogle måneder siden måtte reagere på, at det fondstilsbud, som tidligere har finansieret en stor del af de tværkulturelle lejre, ikke kommer til dette års lejre.

Siden da har konsulenterne sammen med blandt andre deres kolleger fra Indre Mission været i gang med at skaffe de fornødne penge, så nydanskere også i 2017 kan komme på sommerlejr og få et socialt fællesskab, større viden om kristendommen og en ferleoplevelse.

Gennem gaver fra privat-

personer, menigheder, provstier og sogne ser det nu ud til, at der er penge nok til dette års lejre.

Stadig gæld fra 2016

"Det er en stor opmuntring at mærke den opbakning, der har været med gaver til lejrene," fortæller Claus Kristensen, der er konsulent i Østdanmark.

Hans kollega i Vestjylland, Enok Sørensen, minder dog om, at fondstilsuddet fra 2016 heller ikke er kommet i hus, hvilket betyder, at der fortsat er en stor gæld på alle lejrene.

Et stort ubesvaret spørgsmål er også, om deltagerne kan betale det deltagergebyr, som lejrene opkræver i år.

Læs mere på LM's hjemmeside.

Kamomo Kasigwa Fuhinduka og hans familie på tværkulturel sommerlejr på Dronninglund Efterskole 2013.

Norske missionærer fanget i terrorangreb

Familie på seks er i sikkerhed efter Al Qaeda-angreb på feriehotel i Vestafrika

FOTO: WIKIMEDIA

En norsk missionærfamilie i Mali fik en brat afslutning på deres ferie, da det feriecenter, de var gæster på, søndag den 18. juni blev udsat for et angreb af en gruppe bevæbnede mænd.

Familien er udsendt af Norsk Luthersk Misjons-samband (NLM) og er nu i sikkerhed.

Angrebet skete på et feriecenter uden for Malls hovedstad Bamako.

NLM vil nu sørge for, at familien får professionel hjælp, fortæller den norske missionskonsulent for området, Kjell Jaren, til NLM's hjemmeside.

Fem blev dræbt i angrebet

Missionærerne Anita og Sveinn Einar Zimsen var sammen med deres fire børn på ferie på et hotel uden for hovedstaden Bamako. Hotellet er et populært sted for udlændinge, der er bosat i det vestafrikanske land, og NLM's missionærer har også brugt stedet til missionærkonfe-

rence.

Midt på eftermiddagen om søndagen blev hotellet angrebet af mindst fire bevæbnede mænd med maskingeværer, der efter en gidseltagning på flere timer blev anholdt af malinesisk militær og franske antiterror-soldater.

En gruppe tilknyttet Al-Qaeda har påtaget sig ansvaret for angrebet, hvor fire civile og en soldat blev dræbt.

Tre norske missionærenheder

NLM har i øjeblikket to missionærfamilier og en enlig

missionær udsendt til Mali, hvor de laver forskelligt mediarbejde og driver et bibelcenter for at styrke troen og bibelkundskaben blandt de lokale kristne ledere.

Organisationen begyndte at arbejde i landet i 2005, men i 2012 trak de og flere andre missionsorganisationer sig dog ud af landet på grund af uro. Siden september 2013 har den norske organisation igen haft missionærer i landet.

Siden da har uroen ikke været helt væk i landet, hvor 20 mennesker blev dræbt i et terrorangreb på et hotel i hovedstaden i 2015. nlm

Fra Landsstyrelsens (LS) møde den 16.-17. juni.
Ved generalsekretær Søren Skovgaard Sørensen.

Det blev et LS-møde med fokus på ledelse og visionsarbejde. LS havde inviteret fakultetsleder på MF Thomas B. Mikkelsen til at fokusere på foreningsledelse. Thomas har tidligere været generalsekretær i Indre Mission og kender derfor foreningsarbejdet særdeles godt. Internationalt kan LM lave en strategi, som håndteres af LS fra centralt hold. Men nationalt kører langt det meste gennem det lokale arbejde, som er lokalt ledet. Drøftelsen gik derfor på, hvordan man leder et landsarbejde, der er stærkt præget af lokal "selvstændighed"?

Budget 2018

Det er ikke nogen afsløring, at vi står foran en vanskelig økonomisk situation. Det afslørede LS allerede ved sidste landsgeneralforsamling. Så det er kendt på forhånd, at vi nu står midt i nogle vanskelige prioriteringer. Vi håber og beder om, at de flotte gaver til LM vil fortsætte fremover. Enhver strategi indeholder også et fravalg. Og ligesom en ledelse skal sige *go*, skal den også sige *no*! Vi beder om vennernes forbøn for, at Gud må lede LS til at tage de rette prioriteringer for 2018.

International mission

Flere af vores missionærer står alene på grund af manglende rekruttering. Men der er nye folk i støbeskeen, og vi håber på, at de efter noget uddannelse kan gøres klar til at blive sendt ud. Vi må bede om missionærkald til de rette og økonomisk opbakning hertil.

Troen i det offentlige rum

LM har sammen med andre trossamfund og kristne organisationer været aktive på Christiansborg for at give troen bedre plads i det offentlige rum. Dette er også en af grundene til, at flere har været aktive på Folkemødet på Bornholm. Her gøres der noget for, at LM som missionsforening gøres synlig i det offentlige rum. Og faktisk blev et af debatoplæggene fra vores telt "Hvis Jesus var CEO" netop nævnt i en leder i Børsen. I LM må vi alle gøre noget for at lade den kristne stemme lyde i det offentlige rum. Gør brug af jeres lokale medier.

Besøg

LS havde besøg af LMBU og de tværkulturelle konsulenter. De står alle i et meget vigtigt arbejde. Der er gode historier fra begge hold. LMBU har fortsat udfordringer med at få lokal hjælp til at få registreret medlemmerne. Det har en stor økonomisk betydning, at vi lokalt kan bakke op med registrering af medlemskaber med henblik på at få øgede DUF-midlerne. Kontakt gerne landsleder Lars B. Larsen for hjælp til dette.

Desuden drøftede LS punkter som ansættelser, nyt fra missionærerne og DBI's missionæruddannelse.

Økonomimedarbejder ansat på LM's sekretariat

Den 1. september tiltræder Kirsten Hansen som økonomimedarbejder på LM's sekretariat i Hillerød, og dermed er alle stillinger i Resurseteamet besat.

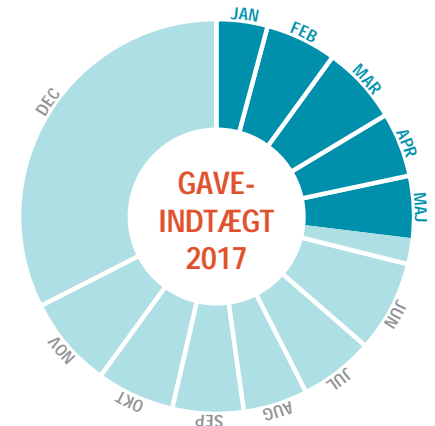
Her bliver en væsentlig del af hendes opgaver administration af gaver, udvikling af givertjeneste til LM og kontakt til givterne.

De opgaver er ikke fremmede for hende, da hun de seneste knap 11 år har haft en stilling som økonomifuldægtig hos Dansk Bibel-Institut. Her har hun også taget sig af administration af gaver og gavebreve.

Kirsten Hansen bor i Græsted, hvor hun er aktiv i Indre Mission (IM), blandt andet som leder i Junlorklubben, og i Græsted Kirke. Ved siden af engagementet i IM har hun i 30 år sunget med i LM-koret Focus i Græsted.

Når Kirsten Hansen ikke er på arbejde, nyder hun friluftslivet med skiløb, vandreture og overnatninger i det fri og mad over bål.

kl

I årets første fem måneder er der indkommet 4,3 millioner kroner i gaver til LM. Tak for det!

Det svarer på mange måder til gaveindtægten i samme periode i de foregående år. Dog kan man godt fornemme, at den rekordstore gaveindtægt i december 2016 har sat sine spor på især gaverne i januar. Lige nu er der indkommet knap 27 procent af gavebudgettet, og vi er cirka 335.000 kroner efter budget og cirka 380.000 kroner efter 2016-tallene.

Det er de faste månedlige gaver, der bærer os. Vi vil derfor opfordre til, at flere opretter en fast månedlig indbetaling via betalingservice. Vi har brug for, at vi henover sommeren kommer helt op til gavebudgettet, så vi ikke står med et for stort gab sidst på året. Støt missionens vigtige sag, og støt LM også i sommerferien.

Johnny Lindgreen

ESSENS ►

Fornuftigt med ufornuft

AF CARSTEN SKOVGAARD-HOLM
VICEGENERALSEKRETÆR
CSH@DLM.DK

Der er en mærkelig ufornuft indbygget i det kristne missionsarbejde. I en almindelig virksomhed vil vi lave analyser og overveje, om aktiviteterne kan betale sig. Om udbyttet står mål med indsatsen. Skal vi gøre gode forretninger, er det godt med sund fornuft.

I missionsarbejdet er det også godt med sund fornuft. Ikke mindst, når det handler om økonomi og budget. Måske er der endda brug for

snusfornuft.

Men havde vi altid vurderet ud fra almindelig fornuft i missionsarbejdet, var der ikke sket så meget. Adskillige missionsinitiativer i Danmark var aldrig blevet taget. De varme menneskelige resurser og de kolde kontanter kunne måske være brugt bedre – efter almindelig menneskelig tankegang. Men initiativtagerne havde en vision, et kald til mission, derfor gik de i gang.

Adskillige af missionærerne i international mission op gennem historien ville givetvis heller aldrig være rejst, hvis det skulle ske alene ud fra sund fornuft. I den tidlige missionshistorie rejste mange ud til store besværligheder, sygdom og død. I Unyamwezi i Tanzania blev den første lokale døbt fem-

ogtve år, efter at den første missionær var kommet til området. Hvad har det ikke kostet af kræfter og kroner i de femogtve år? Var det fornuftigt? Næ, ikke set ud fra sammenhængen mellem indsats og resultat. Men der var nogen, der havde en vision, et kald, derfor rejste de.

Nogle oplevede lange seje træk uden særlig store resultater. Visse steder kom resultaterne senere, andre steder kom de aldrig. Enkelte gange mislykkedes det eller gik skævt. Fokuserer vi alene på resultatet, var det ikke lige fornuftigt alt sammen. Men Jesus gav et kald og en befaling om at arbejde for at give evangeliet videre til nye mennesker. Derfor

Var det fornuftigt af Jesus at sende 12 mere eller mindre desorienterede disciple

ud i verdensmission? Logisk set nej. Men han sendte dem, og de gik.

Vi har den samme vigtige opgave. Det betyder ikke, at vi skal tage hovedet under armen og afmontere fornuften i missionsarbejdet. Vi skal anstrenge os for at gøre det så fornuftigt og gennemtænkt som muligt – både nationalt og internationalt. Men vi må ikke lade os begrænse af, om det nu er alment fornuftigt. For mission bliver aldrig fornuftigt i den forstand. Men som konsekvens af evangeliets indhold og missionsbefalingen er det yderst logisk. Åndeligt logisk. Guds åndelige love sprænger vores fornuft.

Der er et element af galskab i missionsarbejdet. Men der er mening – god mening – i galskaben.

tro & mission

Udgiver
Luthersk Mission
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
T 48 20 76 60
E dlm@dlm.dk
W www.dlm.dk
Ekspedition: Man-fre 10-15
(onsdag dog 11.15-15)

Tryk Skive Folkeblad
Oplag 3.600.
ISSN 1601-975X

Kode til netudgave
172m for 2. kvartal 2017
171t for 1. kvartal 2017

Bibelcitater er fra den autoriserede oversættelse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

Redaktion
T 48 20 76 80
E tm@dlm.dk
Nicklas Lautrup-Meiner, ansv. red.
E nlm@dlm.dk
Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Ole Solgaard, journalist
Ideer og artikelforslag modtages gerne.
Avisens indhold er ikke nødvendigvis udtryk for LM's ledelses holdninger.

Abonnement
Danmark: 410 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 190 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og Grønland): 510 kr. pr. år.
Netabonnement: 190 kr. pr. år (unge under 30 år: 100 kr. pr. år)
Alle beløb + 30 kr. i gebyr, hvis man ikke er tilmeldt betalingservice.
Abonnementet løber, til det bliver opsagt.
Ved adresseændring bedes oplyst både gammel og ny adresse.

Annoncer
Annoncer til næste nummer skal være redaktionen i hænde senest tirsdag den 1. august 2017.
Grundpris: Kr. 10,00 pr. spalte/linje.
Smaaannoncer kun for private: 130 kroner for de første 25 ord (inkl. overskrift).
Derefter 6,50 kroner pr. ord.
Max. 50 ord i alt.

Støt LM
Gaver til missionsarbejdet sendes til konto 2230 - 0726496390 eller via MobilePay 93 39 00 20.
Se også dlm.dk/stoet.

EMMA HØJGAARD JENSEN ►► Jeg har før været i LMU, dog er jeg bange for, om jeg kan passe ind, når jeg kommer hjem. Men jeg tager et år mere på Sædding

Troens overgang fra barn til ung

LMU gør en indsats for at hjælpe efterskoleeleverne ind i et kristent fællesskab, når de vender hjem

AF DITTE OLSEN

På Sædding Efterskole ønsker man ikke kun at forberede eleverne på deres videre uddannelse. Man ønsker også at være et væksthus for den svære overgang mellem at være barn og ung. Mellem barnetro og personlig tro.

"Jeg har altid set efterskolen som en mulighed for åndeligt at udruste eleverne til skiftet mellem teenklub og ungdomsforening," siger Rasmus Houler, der er forstander på Sædding Efterskole.

"Jeg glæder mig enormt, hver gang en elev gør troen på Jesus til helt sin egen! Mange af vores elever bliver i løbet af skoleåret klar over, at de ikke kan leve på deres forældres tro og begynder selv at tage ansvar for deres forhold til Gud."

Troen vokser på efterskole

Forstanderens ord bekræftes af et par opgavebesvarelser fra elever med valgfaget *Skriveværksted*. Her

Daniel Dharampal, Mette Landkildehus og Emma Højgaard Jensen har gået på Sædding Efterskole i det skoleår, der nu er slut. I valgfaget "Skriveværksted" har de sat ord på deres forventninger til kristenlivet efter efterskolen.

sætter de ord på deres frygt og forventninger til kristenlivet efter efterskolen:

"På Sædding Efterskole er min tro blevet større. Blandt andet er jeg begyndt at læse i min bibel igen. Nogle aftener sætter jeg tid af til at bede, og jeg er blevet mere opmærksom på mig selv og Gud. Jeg kæmper dog stadig

med at holde koncentrationen, når jeg taler med og læser om Gud, og jeg kan frygte, at jeg vil glemme Gud på gymnasiet," mener Mette Landkildehus.

Emma Højgaard Jensens frygt er af en anden karakter:

"Min tro har altid fyldt i mit liv, men nu bruger jeg

mere tid på bøn og stilhed og har fundet større kærlighed til Gud og det kristne fællesskab. Jeg har før været i LMU, dog er jeg bange for, om jeg kan passe ind, når jeg kommer hjem. Men jeg tager et år mere på Sædding."

Daniel Dharampal deler ikke sine kammeraters frygt:

"Jeg har altid været kristen, og min tro har altid været en naturlig del af min hverdag. Da jeg kom på Sædding Efterskole begyndte jeg at grave dybere og finde ud af, hvad der egentlig er kristendommens budskab. Jeg er ikke nervøs, men glæder mig til næste år, hvor jeg har mulighed

for at blive udfordret på nye måder, og jeg håber at få styrket min tro ved at omgås ikke-kristne i min hverdag."

LMU indsluser efterskoleelever

"Vi forkynder dagligt for eleverne, mens de er på efterskolen, og vi introducerer dem til et trykt, kristent fællesskab – men de skal jo også hjem igen på et tidspunkt," siger Rasmus Houler.

"Derfor glædede det mig også meget, da LMU's ungdomskonsulent havde en hel gruppe af lokale LMU'ere med på besøg her for at præsentere vores elever for LMU," understreger han.

Ungdomskonsulent Filip Osmundsen bekræfter, at det er helt bevidst, at han har engageret de lokale LMU'ere i kontakten til LM's efterskoler.

"Det betyder noget med den personlige kontakt. At man kender et par ansigter, når man skal begynde i en LMU efter efterskolen. Og at der er nogle til at tage kontakt, hvis man ikke selv kommer af sted lige med det samme," siger han.

LM's arbejde i Tanzania får lokal bestyrelse

Grundlaget for at søge om opholdstilladelser var på grund af fejl ikke blevet fornyet i årtier

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

"Er I her endnu? Jer har vi ikke hørt fra i årtier."

Nogenlunde sådan var beskeden fra det tanzaniske indenrigsministerium, da LM's hovedkvarter ville ændre adresse fra Iringa til Dar es Salaam i 2012.

LM's arbejde i Tanzania er i princippet en selvstændig forening. Det er gennem den, at LM's missionærer og volontører får opholdstilladelser. Foreningens registrering var dog ikke blevet opdateret i årtier.

Efter denne besked gik daværende teamleder Robert Refslund-Nørgaard i gang med at få genregistreringen på plads. Arbejdet

blev overtaget af Ole Malmgaard, da Refslund-Nørgaard-familien rejste hjem sidste år.

I april kom registreringen på plads, og selvom arbejdet har taget lang tid, mener Ole Malmgaard alligevel, at den er udtryk for noget grundlæggende positivt: at statsadministrationen i Tanzania bliver mere velfungerende.

"Vi er kun blevet mødt med velvilje og imødekommenhed fra de offentlige myndigheders side, men samtidig er kravene blevet skærpet. Jeg tror, det er et udtryk for fremgang i landet."

Papirerne var væk

LM's missionsarbejde i landet blev registreret i 1956 som Society of Danish Lu-

theran Mission Tanganyika, som den daværende, britiske koloni hed.

"Reglerne i alle årene har nok været, at der årligt skulle indgives en rapport og betales et beløb. Vi ved ikke, hvornår den oplysning er gået tabt," fortæller Ole Malmgaard, der i midten af juni overdrog arbejdet som teamleder til Per Jørgensen for i stedet at blive direktør for Soma Biblia.

For at få en ny godkendelse skulle der fremskaffes dokumenter fra den stiftende generalforsamling i 1956. Man måtte nøjes med kopier, for de originale papirer var væk. En teori er, at de forsvandt i 1957, da LM's missionsstation i Ulanga blev ødelagt i en oversvøm-

melse.

Originalens genpart i Indenrigsministeriet kunne heller ikke opstøves, for her blev alle dokumenter ødelagt, da der for få år siden også var oversvømmelse her.

Tanzanisk bestyrelse

Genregistreringen har medført, at man skal have regnskabet revideret i Tanzania og have en lokalt tilknyttet bestyrelse.

"Skulle vi have missionærer godkendt, skulle vi søge om særlig arbejdstilladelse. Dernæst skulle vi godtgøre, at bestyrelsesposten ikke lige så godt kunne udfyldes af en tanzanier," siger Ole Malmgaard.

I stedet indsatte man fire tanzaniere, der på forhånd

LM Tanzanias nye bestyrelse

- Formand, David Ngassapa. Pensioneret læge og forfatter til to bøger, der er udgivet af Soma Biblia.
- Næstformand, Sixbert Nganga. I daglig tale "Six". Han har været ansat til praktiske opgaver af LM i over 30 år.
- Generalsekretær, Elineema Membl. Tidligere HR-manager i Soma Biblia.
- Kasserer, Comelord Swai. Økonomidirektør i det lutherske stift i Dar es Salaam og har ofte hjulpet LM.

Foreningens øverste myndighed er generalforsamlingen, der ud over bestyrelsen tæller LM's missionærer i landet.

har accepteret, at posten er ulønnet, og at arbejdet i dagligdagen kører videre som hidtil. Den lutherske kirkes stift har været til stor hjælp til at klare ansøgningsprocessen og finde bestyrelsesmedlemmer,

fortæller den nu tidligere teamleder.

Selvom bestyrelsen formelt set har tagningsret over foreningen, er ejendomme og biler registreret under to fonde, der bestyres af LM's missionærer.

ANNETTE HASSINGBOE ► Faktisk er der unge, som vælger det kristne liv fra, fordi de ikke ved, hvordan de skal komme tilbage til Gud efter seksuelle synder

Kristen sex-etik uden fordømmelse

"Vi må ikke støde de unge fra os, når vi taler om seksuelle retningslinjer før ægteskabet," lyder anbefalingen fra rådgiver på AdamogEva.dk

AF KARIN BORUP RAVNBORG

"Vi voksne må overveje, om vi har svigtet de unge, når det drejer sig om at tale med dem om sex på en god måde. Det gælder både forældre og kristne i menigheden."

Sådan lød udfordringen fra familierapeut og rådgiver Annette Hassingboe fra Græsted, som var inviteret med, da LMH-lærere og LMBU's ungdomskonsulenter mødtes 12.-13. juni på Luthersk Missions Højskole i Hillerød. Her skulle de blandt andet drøfte undersøgelsen om kristne unges seksualvaner, som blev gennemført for et års tid siden af rådgivningstjenesten AdamogEva.dk.

Undersøgelsen viser blandt andet, at en betydelig andel af kristne unge har haft sex før ægteskabet. I sin rådgivning af unge på AdamogEva.dk får Annette Hassingboe mange henvendelser fra unge, der har svært ved at efterleve kristen seksualetik og vente på den eneste ene, før de har sex. Det ser hun som et resultat af den seksuelle påvirkning og det pres, børn

Vi bliver nødt til at tale med unge om sex meget før og på andre måder, end vi måske har været vant til eller har lyst til, mener terapeut Annette Hassingboe.

og unge i dag vokser op med.

Brug for nærværende og tydelige voksne

"Vores børn og unge udsættes for et massivt bombardement af sex fra film, porno, musikvideoer, spill, de sociale medier med mere. Det seksuelle bliver i stigende grad mere og mere åbenlyst, alt er tilladt, rammerne er brudt ned, og midt i det

hele skal de unge forholde sig til, hvad der er normalt og unormalt, selv om de langt fra er parate til det."

For at de ikke skal være overladt til sig selv, er det vores ansvar at vejlede dem og sætte ord på det, de møder, og kærligt hjælpe dem til at sætte grænser for sig selv og hinanden. Det betyder, at vi bliver nødt til at være opmærksomme og

nærværende og tale med vores børn og unge om sex meget før og på andre måder, end vi måske har været vant til eller har lyst til, mener den nordsjællandske familierapeut.

"De unge har brug for nogle tydelige voksengulder, der ikke er bange for at sætte ord på, hvad Gud siger om sex. Vi er forpligtet på at fortælle, at det seksuelle er

noget smukt, en Guds gave og en drivkraft mod det andet køn, som er værd at glæde sig over. Samtidig må vi også fortælle, at Gud har givet os seksualiteten som en mulighed for at udvikle det dybeste og mest intime fællesskab, der findes. Og derfor hører det hjemme i ægteskabet."

Husk at tale om tilgivelsen

Som voksen kan det opleves svært og akavet at tale med de unge om kristen seksualitet af frygt for at virke snerpet eller gammeldags. Her er Annette Hassingboes anbefaling: snak sammen om det med andre voksne i menigheden.

"Spørg hinanden: 'Hvad siger vi helt konkret til vores unge om seksualitet?'; 'Har vi en fælles holdning til det i menigheden?' og 'Hvordan taler vi om pornoens skadelige virkninger?' Det kunne være, man skulle lave en temaaften for forældre," foreslår hun.

Og så er det vigtigt, når man sætter grænser for seksualiteten, at man samtidig taler om tilgivelse, understreger Annette Has-

"Det er vi voksnes ansvar at vejlede de unge til at sætte grænser," siger Annette Hassingboe.

singboe.

"Tilgivelsen er en vigtig faktor at have med i det her, fordi de seksuelle kræfter kan være så voldsomme og svære at stå imod. Faktisk er der unge, som vælger det kristne liv fra, fordi de ikke ved, hvordan de skal komme tilbage til Gud og det kristne fællesskab efter seksuelle synder."

Her kan de være meget værdifuldt med en voksen kristen medvandrere, der uden fordømmelse kan møde de unge, hvor de er, og sammen med dem finde ud af: 'Ja, I faldt i, men hvordan kan vi så få det genoprettet?' understreger hun.

Hvordan ærer og tjener man Gud med kroppen?

Magasinet Budskabet giver en række bud på, hvordan krop og tro hænger sammen

AF KAJA LAUTERBACH

Flere efterlyser mere kropslighed i den måde, som den kristne tro udfolder sig på i lutherske sammenhænge, såvel i hverdagen som ved møder og gudstjenester.

Det er baggrunden for temaet *Kropslig gudstjeneste* i *Budskabet* nummer 3, der netop er udkommet, fortæller redaktør Ole Solgaard.

Ær Gud med kroppen!

I den første artikel fokuseres der på, hvordan man kan ære Gud med kroppen. I den forbindelse skriver leder af Kristent Pædagogisk Insti-

tut Carsten Hjorth Pedersen om den lutherske kaldstanke:

"Jeg får lov at ære Gud og tjene min næste i mit daglige arbejde, hvor vi jo alle bruger vores krop, hvad enten det er hovedet eller hænderne. Lønarbejdet – spændende eller kedeligt – er ikke noget, der bare skal gøres, inden jeg bagefter kan ære og tjene Gud."

I den anden temaartikel forholder den norske teolog Arne Helge Teigen sig til den kropslige spiritualitet, der ønsker at opleve Gud gennem kroppen.

"I lighed med alt andet skabt kan min krop kun ak-

tivere mine tanker om Gud som skaber og opretholder, ikke som min kærlige frelser," skriver han. Og i den tredje temaartikel giver fri-menighedspræst Jón Poulsson nogle bud på, hvad sund kropslighed i forbindelse med møder og gudstjenester indebærer:

"Jeg taler ikke om, at vores psykiske velvære, sociale kompetencer og kropslige sundhed definerer og bestemmer vores forhold til Gud. Man kan sagtens være en levende, frelst kristen, selv om man har et depressivt sind, er genert og kæmper med svær overvægt. Det, jeg taler om, er, at når man

tror på Gud, så er troen ikke bare noget, der foregår i hovedet. Troen har med hele mennesket at gøre," siger han.

Rosenius og Luther

Redaktøren fortæller, at dette nummer af *Budskabet* også indeholder meget andet end temaartiklerne.

"Blandt andet er der en lang og utraditionel artikel af ph.d.-studerende Michael Agerbo Mørch fra København, hvor han har interviewet to personer om, hvorvidt vækkelsesprædikanten Rosenius giver et dækkende billede af Luthers teologi," uddyber han.

RUTH OSMUNDSEN ►► Udvidelsen af Tabor sker med tanke på eleverne og de mange, der gennem det vil få et møde med Kristus

På etiopiske Tabor bygger de Guds rige

Luthersk uddannelsesinstitution ser et øget behov for at uddanne mennesker til hurtigt voksende kirke

AF RUTH OSMUNDSEN

Eleverne strømmer ind ad porten på Tabor Evangelical College (TEC) i Hawassa, Etiopien. Klokken er lidt i 8, og en ny skoledag er ved at begynde. Vi samles ved flagstængerne, og alle stiller op på rad og række. I det den etiopiske nationalsang lyder i højtalerne, stopper alle op og står helt stille i respekt, mens det etiopiske flag og det regionale flag bliver hejst.

Så snart sangen er slut, og flagene er røget til tops, fortsætter bevægelserne og samtalerne. Det er næsten som at lege "stop-legen", har jeg tit tænkt. Så begynder morgenandagten, og derefter går lærerne og de 794 elever (9.-12. klasse) til klasseværelserne.

Der er to afdelinger på skolen, den ene er gymnasiedelen, og den anden afdeling er missionskolen, hvor der er 146 elever.

Planer om tilbygning

Mine arbejdsdage på TEC begynder som beskrevet ovenfor, men det er så næsten det eneste rutinemæssige over dagene her. Jeg arbejder som rådgiver for skolens rektor, og alt efter behov får jeg tildelt arbejdsopgaver, bliver indkaldt til møder og bedt om at give råd og vejledning.

Men der er en ting, der

Hver morgen begynder skoledagen på Tabor med flaghejsning.

FOTO: RUTH OSMUNDSEN

har optaget mere af min tid end andet, og det har været at udarbejde en plan for udvidelse af skolen. Dette har der været arbejdet med, også før jeg begyndte på TEC, og der findes en ambitiøs masterplan for, hvordan skolen forhåbentlig en dag vil komme til at se ud med helt nye og meget større bygninger.

Men nu arbejder jeg sammen med skolens ledelse på at få taget det første spadestik til den første nye fleretagers bygning. Det er en langsommelig proces med udarbejdelse af konkrete planer, som skal godkendes af bestyrelsen. Dernæst skal der indsamles midler til at bygge for, inden vi kan gå

anderledes om TEC og vejen videre.

Med andre ord: Der er stadig meget, der skal gøres, inden selve byggeriet kan gå i gang.

Ændrede behov

På gymnasieafdelingens lærerværelse hænger et billede af, hvordan der så ud tilbage i 70'erne, da skolen i sin tid blev bygget. Faciliteterne er de samme i dag på nær et par bygninger, men tanker om skolen og behovene, som kirken har til en institution som TEC, er nu nogle helt andre.

Meget er sket i løbet af de sidste 40-50 år, og derfor er vi også nødt til at tænke

anderledes om TEC og vejen videre.

Vi har i dag andre målsætninger for, hvad vi ser som vores opgave i kirken og specielt for synoderne her i den sydlige del af Etiopien, end der var, dengang skolen blev bygget. Vi ser det som vores opgave at sikre høj kvalitet på den uddannelse, vi tilbyder, og i tillæg tilbyde uddannelse til så mange som muligt.

Kostafdeling

På missionskolen uddanner vi evangelister, præster, missionærer, bibelskolelærere og kirkeledere til de otte synoder, som Mekane Yesus Kirken har i det sydlige Etiopien, og med en

voksende kirke er der også et voksende behov for flere uddannede folk.

Gymnasieafdelingen med næsten 800 elever fra 9.-12. klasse er en lige så vigtig del af TEC som missionskolen. Vi har også en kostafdeling, og her bor elever, der kommer langvejs fra. Det gælder både fra de forskellige etniske grupper i Syd Omo såsom tsemay og mursi, men også fra Filtu i det østlige Etiopien. For disse unge kristne har det stor betydning for deres fremtid, at de kan få den nødvendige skolegang for at kunne gå videre til universitetet. Desuden er det vigtigt for dem at have fire år i et kristent

miljø med morgenandagt, kristne venner og kristne voksne omkring sig.

Bygge mennesker

Vi har på TEC en stor tro på, at Gud har en plan med hver eneste af vores elever og en opgave, der venter i hans rige arbejde.

Derfor handler det ikke kun om at bygge bygninger og udvide faciliteterne, men det handler om at 'bygge' mennesker og bygge Guds rige.

Det er en kunst at bygge bygninger, så de passer til behovene og til omgivelserne, men endnu større og vigtigere en kunst er det at 'bygge' mennesker, der med frimodighed lever og vidner om Kristus i deres hverdag.

Når vi i ledelsen ser på de konkrete planer for udvidelsen af skolen, er det med tanke på eleverne og de mange, der gennem dem vil få et møde med Kristus.

Støt Tabor Evangelical College

LM har haft missionærer udsendt til at undervise på Tabor Evangelical College i Hawassa fra 2005-2016.

I dag har LM ingen missionærer der, men støtter fortsat arbejdet ved at sende enkelte korttids-undervisere og ved at give et årligt tilskud til bibel- og missionskolen.

Desuden har Christian Lund Pedersen, der underviste på Tabor fra 2009-2016, udarbejdet et nyt undervisningsmateriale til brug på missionskolen.

Mærk gaven "Tabor", og send den til:

Bankoverførsel: 2230-0726496390
MobilePay: 93 39 00 20

Udrustning til børneledere og bestyrelsesmedlemmer

På LM's Landslederkursus i oktober er der fokus på Helligånden og konkrete værktøjer til hverdagen

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

Inspiration til at stå som leder i en børneklub, bestyrelsesmedlem i LM eller LMU eller noget helt fjerde. Det er målet med Landslederkurset, der løber af stablen fra 6.-8. oktober på Løgumkloster Efterskole.

"Man skal tage med, fordi man dagligt står i den vigtigste af alle opgaver: nemlig som medarbejder i kristent

arbejde. Der har vi brug for opmuntring og inspiration," siger menighedskonsulent Birger Reuss Schmidt, der sammen med resten af planlægningsudvalget står som indbyder til konferencen.

Undervisning for ledere

Der er fokus på Helligånden i bibeltimerne, der holdes af præsterne Uffe Kronborg fra Aalborg og Peter Kofoed Herbst fra Randers. De er

blevet bedt om at fokusere netop på tjenesten som leder i deres forkyndelse, forklarer menighedskonsulenten.

Der er dog også mulighed for at dykke mere specifikt ned i problemstillinger som konflikthåndtering, udbrændthed, ledelse af frivillige, samspillet mellem LM og LMU, børn, der er en udfordring i børnearbejdet, og meget andet i de 14 seminarer, der også tilbydes

undervejs i konferencen.

Noget af det, Birger Reuss Schmidt selv glæder sig mest til, er at være sammen med andre på tværs af geografisk og alder for at trække på hinandens erfaringer og opmuntre hinanden.

"Vi er forskellige med forskellige tjenester, men vi står i bund og grund i en fælles tjeneste. Jeg håber, vi kommer til at se mangfoldigheden i LM, så vi får en ny forståelse for hinanden,

og at det giver ny inspiration."

Bibelsk sex-vejledning

Inden det afsluttende møde søndag bliver undersøgelsen af unges porno- og sexerfaringer, som Adamogeva.dk udgav i efteråret, taget op.

"Vi har i alt for høj grad tabuiseret sex," forklarer menighedskonsulenten.

"Vi har brug for at tage den bibelske vejledning frem igen. Måske har vi indtil nu i for høj grad tænkt, at det

er et LMU-problem. Det er det ikke. Det går på tværs af voksen-, unge- og til dels børnearbejdet."

Det er muligt at tilmelde sig Landslederkurset via dlm.dk/landslederkursus fra 1. juli. Kurset koster 495 kroner inklusive overnatning og mad.

Der bliver desuden arrangeret fællestransport fra København, hvis behovet er stort nok, lyder det i programmet.

TEMA | KROP OG TILBEDELSE

BENT HOUMAA JØRGENSEN ► Uanset om vi bøjer eller løfter hovedet, lukker øjnene og folder hænderne eller løfter dem, har det med kroppen at gøre

Bøjede knæ hjælper præst til at fokusere på Gud

Når vi bruger kroppen i bøn, minder det os om, at Gud er hellig, mener Bent Houmaa Jørgensen

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

Siden gymnasietiden har Bent Houmaa Jørgensen lagt sig på knæ, når han beder alene. Det hjælper ham til at huske, at han er menneske, og Gud er Gud, siger præsten fra LM's frimenighed i Aalborg.

"Kroppen hjælper mig til at fokusere på Gud. For mig hjælper det at gå på knæ. For andre kan det være at stå op, gå rundt eller noget andet."

Helligånd og vane

Den tidligere Tanzania-missionær er vokset op i et hjem, hvor han også har set sine forældre gå på knæ, når de bad.

"Det så jeg ikke normalt, men hvis jeg vågnede, efter jeg var kommet i seng, kunne jeg nogle gange finde dem på knæ."

Selv begyndte han at gøre det i midten af 1970'erne, da troen blev personlig for ham. Det udsprang dels af det, han havde set hos sine forældre, og dels af at det var noget, man ofte gjorde til bedemøder i Indre Mission eller Kristeligt Forbund for Studerende, hvor han

færdedes.

Men det er ikke kun en god vane, han har lært af andre. Aalborgenseren er også overbevist om, at det er Helligånden, der minder ham om det.

"Det er en respekt, som Helligånden skaber for Gud i mig. En ærefrygt og respekt for den hellige Gud og frelser."

Bibelsk at bruge krop

Når han selv går til skriftemål og sjælesorg, har han for vane at gå på knæ og få tilsagt syndernes forladelse. Når han som præst er sjælesørger for andre, er det ikke altid, at folk lægger sig på knæ.

"Det er ikke en lov eller en regel for mig. Nogle har det bedst med at gøre noget andet," forklarer han og tilføjer, at Bibelen også lægger op til forskellige kropslige udtryk i bøn og tilbedelse.

"Paulus taler om at bøje knæ (Ef 3,1), og Moses løftede hænderne (2 Mos 17,11)."

Når Bent Houmaa Jørgensen beder sammen med andre, bøjer han som regel ikke knæ, men sidder i stedet stille med lukkede øjne.

"Det er også at gøre noget med kroppen. Uanset om

vi bøjer eller løfter hovedet, lukker øjnene og folder hænderne eller løfter dem, har det med kroppen at gøre."

Svært at bryde vaner

Men selv om det at folde hænderne i bøn ikke er fremmed for de fleste i LM, tror frimenighedspræsten stadig, vi kan blive bedre til at udtrykke bøn og tilbedelse med kroppen.

"Vi har nogle bestemt va-

ner og kulturer, og det kan være svært at bryde med dem. Man kan føle, at man gør opmærksom på ens person, hvis man bryder ud af det, man gør normalt, og det er ikke det, vi ønsker."

For hans egen del tog det lang tid, før han fik frimodighed til at løfte hænderne i tilbedelse under lovsangen.

"Der gik nogle år, inden jeg fik frimodighed til det. Jeg er ikke sådan en med store armbevægelser. Men jeg

følte en trang til at udtrykke tilbedelsen af min frelser med mine hænder, og lidt efter lidt er frimodigheden kommet."

Friheden er vigtig

Han oplever, at der stille og roligt er vokset en frimodighed frem til at udtrykke tilbedelsen med kroppen i hans egen menighed. Der er blevet sat ord på, at det er i orden, så ingen har skullet føle sig forkert. Det er dog

Når Bent Houmaa Jørgensen selv går til skriftemål og sjælesorg, har han for vane at gå på knæ og få tilsagt syndernes forladelse.

vigtigt, at der er frihed, så det ikke bliver falsk, forklarer han.

"Man kan jo komme ind i frikirker, hvor alle står og løfter hænderne. Der kan man føle, at der heller ikke er frihed, for dér er man ikke rigtig, hvis man ikke gør det."

Derfor mener han, at der skal være plads til, at man kan have en dag, hvor man blot har brug for at sidde ned.

"Måske er der noget, der tynger en, så man ikke føler, man kan stå op og løfte hænderne. Der er dog også en pointe i, at Gud skal tilbedes, uanset hvordan jeg har det," siger han og tilføjer, at han kender en præst, der netop løfter hænderne, når han ikke føler trang til at tilbede Gud.

"Det gør han, for at kroppen kan hjælpe hjertet til at vende sig mod Gud i tak og tilbedelse."

Derfor folder vi hænderne, når vi beder

Bibelen nævner forskellige kropsholdninger ved bøn, men aldrig foldede hænder

"Jeg vil altså, at mændene alle vegne skal bede med front løftede hænder, uden vrede og uden splid," fortæller Paulus (1 Tim 2,8).

Men når man i LM og andre sammenhænge beder i fællesskab, sker det oftest med foldede hænder. Den kropsholdning genfinder man ingen steder i Bibelen. Her foregår bøn i stedet med løftede hænder (Neh 8,6), næsegrus mod jorden (Sal 95,6) eller på knæ (Mark 10,17).

De foldede hænder er dog en skik, der går langt tilbage

som et udtryk for underkastelse.

Gud er min herre

Det er måske hos romerne, at man skal spore skikken med at folde hænder. De foldede hænder var her et udtryk for underkastelse, som også en fangen soldat kunne bruge for at vise, at han overgav sig.

En anden teori stammer fra den hollandske teolog Edward Schillebeeckx. Han fortæller, at kristne i middelalderen begyndte at bede til Gud med foldede hænder.

Det var nemlig den samme måde, man sværgede troskab til herremanden på.

At folde hænder udtrykker ifølge begge teorier, at man underkaster sig Gud som en højere autoritet.

Foldede Jesus hænder?

Den afdøde amerikanske psykolog David Ausubel gætter i sit opslagsværk om jødedom dog på, at det var almindeligt allerede for jøder på Jesu tid at folde hænder, når de bad.

Han bygger dette på en beretning fra den jødi-

ske talmud om rabbineren Rabba, der levede omkring år 300 og foldede sine hænder, når han bad. At jøderne i dag ikke folder deres hænder, skyldes ifølge psykologen, at de afviste denne praksis i takt med kristendommens udbredelse. Der er dog så vidt vides ingen kilder fra Jesu samtid, der fortæller, at han eller de første kristne bad med foldede hænder.

Indhold og forhold

Selvom Bibelen ikke nævner foldede hænder, er praksis-

sen dog ikke i sig selv forkert. Jesus nævner eksempelvis ikke nogen specifik kropsholdning, da han skal lære disciplene at bede (Luk 1,2), men fokuserer i stedet på indholdet af bøn og forholdet til Gud som fader (Matt 6,6).

Når Paulus skriver til Timotheus om bøn, lader det heller ikke til, at det er de løftede hænder, der er dybeste hans formål, men det indbyrdes forhold mellem mændene i menigheden med henblik på et "roligt og stille liv, i al gudfrygtighed

og agtværdighed" (1 Tim 2,2).

Hold hænderne i ro

De foldede hænder bliver formentlig ikke tolket som et udtryk for underkastelse i dag, men snarere for, at man ønsker sig noget. Det er dog stadig en specifik kropsholdning, der umiddelbart kædes sammen med bøn til Gud af de fleste og hjælper til at holde hænderne i ro. Der kan derfor være god grund til fortsat at folde hænder ved siden af de kropsholdninger, som Bibelen beskriver i forbindelse med bøn. *n/m*

TEMA

FLEMMING STIDSEN ►► Vi skal hjælpe hinanden til at få en bevidsthed om, at det, jeg gør med kroppen, siger noget om, hvad jeg tænker om det, jeg gør

Vi sidder stille for at lytte

Det, vi hører, må gerne give sig udtryk i forskellige former for kropssprog

AF KAJA LAUTERBACH

I Danmark sidder man meget stille, når man er til gudstjeneste. Sådan er kulturen. Meget af det skyldes kultur, mentalitet og menneskelige faktorer.

I den forbindelse spørger Flemming Stidsen, der er præst i LM Kirken i Herning, sig selv, om kristne i afrikansk kultur har forstået frelsens budskab bedre end nordboerne, der bliver siddende stille, selv om Luther i salmen "Nu fryde sig hver kristen mand" opfordrer til at "springe højt af glæde".

"Nu ved vi heller ikke, om Luther faktisk gjorde det selv," smiler han og tilføjer:

"En væsentlig årsag til, at gudstjenestedeltagerne hos os sidder meget stille, er vores store fokus på Ordets forkyndelse. Vi skal høre, hvad Gud vil sige til os. Her er der noget positivt, som vi ikke skal miste."

Det er ikke nok at høre
Selv om Flemming Stidsen på ingen måde vil give afkald på den store plads, ordets forkyndelse har, spørger han, om der kun er én bestemt måde at lytte på.

I LM er fokus på at høre af Guds ord. Derfor sidder man meget stille, siger Flemming Stidsen.

Det handler om at finde den måde, man bedst kan koncentrere sig på, mener han.

"Hvis det er en meget lang tekst, beder jeg nogle gange folk om at blive siddende under læsningen. Jeg tror, at vi nogle gange koncentrerer os bedre, når vi sidder. Vi skal bare holde fast i, at det sker i respekt for Guds ord," siger han.

Frimenighedspræsten understreger, at det ikke er nok bare at høre.

"Netop det, vi hører, skal gøre noget ved tanke og

sind. Det kalder undertiden på helt andre reaktioner end at sidde stille og give sig udtryk i forskellige former for kropssprog.

Lige fra at stå op i respekt for den almægtige Gud, sidde i fortrolig samtale med min himmelske far, bøje mig i syndsbekendelse, løfte hænderne i tilbedelse, eller knæle i tak og forbøn."

Ærbødighed

Nadveren er et af de få punkter i liturgien ved en dansk gudstjeneste, hvor

gudstjenestedeltagerne bruger kroppen.

Her er det traditionelt at knæle. Flemming Stidsen forklarer, at det udtrykker en forståelse af, hvad nadver er.

"Her møder vi Jesus på en helt særlig måde. Man er meget tæt på Gud og viser sin ærbødighed," siger han og understreger samtidig, at det kun er et aspekt ved nadveren, og at han godt kan føle sig ensom, hvis han knæler ved nadveren.

"Hvis man står op, bliver andre sider af nadveren

synlige: fællesskabet og den fælles pilgrimsvandring."

Overvære eller deltage

Fra 2007-2013 var Flemming Stidsen missionær i Peru. Hans oplevelse er, at kirkelivet i Peru er meget præget af, at det er importeret fra Norge og Danmark.

"Som udgangspunkt sidder man lige som meget ned som i Danmark. Dog er der større medleven, og den umiddelbare livsglæde kommer til udtryk gennem taktfast håndklap ved lovsangen og klapsalver til dem, der medvirker. Det opleves friggørende – som en måde at sige amen og tilslutte sig det, der bliver sagt."

På trods af den umiddelbart større medleven i Peru, kunne der også være en udpræget mangel på koncentration. Den tidligere missionær tror, det handler om en arv fra den katolske tid. Her overværer man gudstjenesten, men deltager ikke i den.

"Man kan så overveje, om underholdningskulturen gør, at den udfordring også er på vej ind i Danmark," siger han spørgende.

Ved gudstjenesterne i Peru står man op under bønnen.

"Det, jeg gør med kroppen, siger noget om, hvad jeg tænker om det, jeg gør," siger Flemming Stidsen.

Det kan Flemming Stidsen godt savne herhjemme.

"Her sidder man mageligt tilbagelænet med korslagte ben, og for mig hænger det ikke sammen med, at man træder frem for den hellige Gud."

Ikke presse

Flemming Stidsen slår fast, at det ikke handler om at presse udtryksformer ned over hinanden.

"Men vi skal hjælpe hinanden til at få en bevidsthed om, at det, jeg gør med kroppen, siger noget om, hvad jeg tænker om det, jeg gør. Det gælder både ved gudstjenesten og i det personlige gudsliv," siger han.

Bøn, lovsang og tilbedelse er tre sider af samme sag

Løftede hænder understreger det, man siger til Gud, mener tidligere musikkonsulent

"Jeg tror, vi har brug for at bruge kroppen i bøn og lovsang til at understrege det, vi gerne vil udtrykke," siger Lars Frederiksen.

Han er ofte lovsangsleder og står og "gemmer sig" bag en guitar eller et klaver, men hvis det ikke er tilfældet, kan han godt finde på at løfte hænderne. Men han må erkende, at det ikke bare er noget, han lige gør.

"Nogle gange kan armene være meget tunge."

"Det er ikke, fordi jeg tror, der er noget magisk i at løfte hænderne, men det er først og fremmest et værktøj, som gør kommunikationen tydeligere," siger han og sam-

menligner det med, hvordan man ubevidst gestikulerer og bruger hænderne til at understrege det, man siger, når man står og snakker sammen.

"Hvis man prøver at holde sine hænder i ro, når man gerne vil fortælle noget vigtigt, bliver man opmærksom på, hvor svært det er at udtrykke sig," siger han.

"Det at løfte hænder og bruge kroppen er en gave til os. Jeg tror ikke, det har den store effekt hos Gud, men det gør noget ved mig og min indstilling til Gud."

På Herrens trone

Selv om der ikke er noget

magisk ved at løfte hænderne, tror Lars Frederiksen alligevel, det gør en forskel hos Gud i nogle sammenhænge.

Det bygger han på beretningen i 2 Mos 17 om Moses, der løftede hænderne i forbøn for israelitterne. Så længe han havde hænderne løftet, gik det Israel godt. Men når hans hænder sank, gik det dårligt for dem.

"Jeg ved godt, at denne tekst handler om bøn, men for mig er bøn, lovsang og tilbedelse tre alen af ét stykke. Det handler lidt om, hvilken vej kommunikationen går. Om jeg siger noget til Gud eller modtager noget fra Gud," siger han og tilføjer,

at den engelske oversættelse af 2 Mos 17,16 antyder, at man lægger sine hænder på Herrens trone, når man løfter dem.

Når det gælder den ordløse bøn i de løftede hænder, tænker Lars Frederiksen ofte på et toårigt barn. Det siger ikke så meget, men står på tæer og løfter hænderne, fordi det har brug for at komme op og få et kram.

Doven eller uærbødige?

Lars Frederiksen, der er tidligere musikkonsulent i LM, erkender, at nogle har nemmere ved at løfte hænderne end andre. Men han peger på, at Paulus er ret flirantet,

når han i 1 Tim 2,8 siger: "Jeg vil altså, at I skal bede med fromt løftede hænder ..."

"Det betyder for mig at se, at vi ikke bare kan undskylde os med, at det er uden for vores kultur og komfortzone. Når Gud formaner mig til det, bør jeg så ikke forsøge at bryde mine vaner?" spørger han.

Han minder om, at det bliver opfattet som uhøfligt eller dårlig stil, hvis man bare bliver siddende, når en meget prominent person – eller en god ven – kommer ind i rummet.

"Man kan spørge, om ikke det er sådan, mange af os møder Gud. Mon det skyl-

Lars Frederiksen tænker ofte på et toårigt barn for at forstå den ordløse bøn i de løftede hænder.

des, at vi ikke helt fatter, hvem vi har med at gøre? Eller er det bare, fordi vi er dovne og uærbødige?" *kl*

TEMA

SIMON BARTHOLDY ►► Præcis som fagter følger børnesangens tekst, sådan kan vores kropslige udtryk også følge lovsangens tekst og budskab

Lær af børnenes lovsang

De mindstes umiddelbarhed og frimodighed viser os nogle bibelske pointer

AF SIMON BARTHOLDY
BØRNE-MUSIKKONSULENT
SIMON@LMBU.DK

"Dans på hans vide jord!"
Læste jeg virkelig rigtigt? Blev jeg lige opfordret til at danse af en LM-ansat? Jamen, er det ikke i bedste fald uskønt at se på? Og i værste fald en vederstyggelighed?
Nej, er det korte svar – i hvert fald på det sidste spørgsmål. Men nu skal det ikke kun handle om dans, nej, det skal handle om, hvordan vi bruger vores kroppe, når vi lovsynger Gud.

I mit arbejde som børnemusikkonsulent oplever jeg rigtig mange børn lovsyngende Gud. De lovsynger med hele kroppen, de lovsynger oprigtigt, og deres lovsang skaber stor glæde.

Min påstand er, at vi voksne gør klogt i at lade os udfordre af, hvordan børn lovsynger Gud, når de giver den hele armen med sang, fagter og dans. Og det er ikke noget jeg selv har fundet på – jeg mener nemlig at have bibelsk belæg for min påstand.

Bibelen opfordrer os til at bruge kroppen

Mange af os er faktisk slet ikke klar over, at Bibelen opfordrer os til at bruge vores kroppe i tilbedelsen af Gud. Men det skorter ikke på opfordringerne til at bruge kroppen og eksempler på, at bibelske forbilleder gør netop dette.

Hvis du har lyst til at grave ned i emnet, kan du begynde her: 1 Kong 8,22; Sl 28,2; 30,12; 47,2; 95,1-2.6; 98,8; 134,2; 149,3; Ordsp 8,30-31; Præd 3,4; Es 45,23; Dan 6,11; Luk 22,41; 24,50; ApG 20,36; 21,5; Ef 3,14; 1 Tim 2,8.

Tilbedelse i Bibelen er levende, fri og præget af synlig glæde og kropslig udfoldelse – og det er netop dét, jeg oplever, når jeg synger sammen med børn.

"Okay, men foreslår du så, at vi voksne skal til at lave fagter til lovsangene eller hvad?" Nej, men vi skal tage

"Det at synges hjælper os til bedre at forstå, hvem Gud er, og når vi inddrager vores kroppe, så lærer vi bedre – det gælder i alle livets områder og for børn såvel som for voksne," skriver børnemusikkonsulent Simon Bartholdy.

et kig på, hvad vi kan lære af børnene og deres måde at lovsyngende på. Måske er det noget af det, Jesus mener, når han siger, at vi må blive som børn for at komme ind i Himmeriget (Matt 18,3).

Og samtidig kan vi lære noget om, hvorfor Gud gang på gang opfordrer os til at bruge vores kroppe i tilbedelsen af ham. Her kommer fire ting, vi kan lære:

Det er bibelsk at efterligne børnene

Det første, vi kan lære af

►► Hvis sangen er en lovprisning af Gud for fuld skrue, så modvirker det sangens budskab at sidde helt stille med ansigtet sænket ned i en sangbog

Simon Bartholdy

børnene, er, hvad den naturlige reaktion på Guds enorme kærlighed og nåde til os er, nemlig glæde, jubel og dans.

Erkendelsen af, at jeg ufortjent er blevet sat fri, er selve fundamentet for vores lovsang, og reaktionen på det bør være stor glæde – læs for eksempel Salme 32: Hvad er grunden til, at "alle i oprigtige skal juble!" (v. 11)? Jo, det står i vers 1: "Lykkelig den, hvis overtrædelser er tilgivet, og hvis synd er blevet skjult."

Det er simpelthen bibelsk at efterligne børns spontane og umiddelbare glæde og lovsang!

Fagter er et hjælpemiddel til at forstå

Det andet, vi kan lære af børnene, kommer vi til om et øjeblik. Først skal det nemlig lige slås fast, at vi synger lovsange og salmer, fordi Gud derigennem viser os, hvem han er, og hvad han har gjort for os (Sl 105,1-2). Det at synges hjælper os til bedre at forstå, hvem Gud er.

Når vi inddrager vores kroppe, så lærer vi bedre – det gælder i alle livets områder og for børn såvel som for voksne.

Og det fører os til det andet, vi kan lære af børnene: Brug af kroppen fremmer vores erkendelse af Guds væsen og gerninger. For eksempel: Han er den, vi i respekt rejser os for; den, som vi med åbne hænder modtager alt godt fra; den, som vi længes så meget efter, at vi rækker armene op mod ham (Sl 28,2); den, som vi dansende takker for nådens under (Sl 149,3); den, som vi på den yderste dag i ærefrygt skal falde på knæ for (Es 45,23).

Det er præcis ligesom med fagter til børnesange: Det er et hjælpemiddel, der gør, at vi bedre forstår, hvad vi egentlig synger, og det kan gøre, at budskabet slår rod i vores hjerter.

Lad kroppen følge tekst og budskab

Det tredje, vi kan lære af børnene, er, at vi skal give teksterne lov til at få indfly-

delse på vores lovsang.

Jeg forstår godt, hvis du har fået tanken, at det er fokusforstyrrende at skulle danse under lovsang. Og ja, det er rigtigt, at hvis sigtet med en given sang er "undervisning" (Kol 3,16), er det mest oplagt at sidde eller stå stille og give ro til at tænke over teksten. Men hvis sangen er en lovprisning af Gud for fuld skrue, så modvirker det sangens budskab at sidde helt stille med ansigtet sænket ned i en sangbog.

Præcis som fagter følger børnesangens tekst, sådan kan vores kropslige udtryk også følge lovsangens tekst og budskab. Og så skal der selvfølgelig være balance og situationsfornemmelse i valget af sange – som Prædikeren skriver: En tid til at holde klage, en tid til at danse (Præd 3,4).

Syng uden menneskefrygt

Det fjerde, vi kan lære (og det er særligt af de mindste børn), er, at de synger uden at overveje, hvad andre mon

tænker om dem.

En af menneskefrygtens fælder (som Ordsp 29,25 formulerer det) er, at den kan holde os fra at løfte vores arme, knæle eller råbe "Halleluja!".

Selvbevidsthed, stolthed eller skammen ved at skille sig ud er ikke Gudgiven – tværtimod! Jesus fortsætter nemlig i Matt 18,4 med at sige, at det er en ydmygende proces at blive som et barn. Men selv om det ikke er let, må vi ikke bare afvise hans ord.

Troen skal ikke kun være i hovedet

Vi kan lære rigtig meget af børn – også når det kommer til lovsang. Og jeg tror faktisk, det er vigtigt, at vi tager det alvorligt.

Personligt har jeg ofte en oplevelse af, at troen sidder meget i mit hoved, men ikke så meget i resten af min krop. Måske kender du det? Og måske kunne det være fordi, jeg stort set aldrig lovsynger og tilbeder Gud med min krop. Her kommer et par bud på, hvordan vi i fællesskab og som individer kan begynde at gøre netop det.

Start med at spørge dig selv: Er der nogle af de omtalte udtryksformer, jeg aldrig bruger? Og hvis der er det, så spørg: Hvorfor?

Dig, som er leder af et kristent fællesskab, vil jeg opfordre til at tage spørgsmålet op, så i sammen kan finde en vej – uanset om du er leder i en kreds, en menighed, en mindre gruppe eller bare en familie.

Spørg fællesskabet: Hvordan kan vi få kroppen med i lovsangen? Kan vi ændre på rammerne for lovsangen, så det bliver nemmere at tilbede med sin krop? Hvordan undgår vi, at man føler sig tvunget til at agere på en bestemt måde, så lovsangen bliver lovvisk frem for fri? Hvordan sørger vi for, at der for alvor bliver plads til alle – uanset hvordan man ønsker at tilbede Gud?

Jeg håber, at du vil lade dig inspirere af børnenes fantastiske måde at lovsyngende på, så du, som Visdommen i Ordsprogenes Bog 8, får frimodighed til at "danse på hans vide jord"!

KIRKE ▶

BO FRIMODT ▶▶ Jeg trives meget godt med samtalen i Alpha. Jeg holder fast i, at det ikke er noget, jeg kan forstå, men noget, jeg vælger at tro på

Alpha gav mig de svar, jeg manglede

Forfatter skrev i 25 år på roman om livets eksistentielle spørgsmål. Kursus i kirken hjalp ham videre

AF KARIN BORUP RAVNBORG

"Gud lader det regne på såvel de retfærdige som de uretfærdige. Han er altid parat til at hjælpe dem, der beder ham. Guds bud til Svend og alle andre er blot, at vi skal omvende os og være som ham. Vi skal følge i Jesus' fodspor."

"Ja, ja, ja. Og vi skal tage vort kors på os og elske vores fjender," surmuler Ondskab.

"Hold da op, hvad sker der? Begynder du nu at forstå lidt af det hele?" Jubler Godhed.

Sådan lyder en dialog mellem to fiktive skikkelser i journalist Bo Frimodts debutroman fra juli sidste år.

Romanen er inspireret af et interview, han lavede for over 25 år siden med en mor, hvis 16-årige datter blev kørt ihjel af en spritbilist. Men først for et par år siden, da han blev inviteret med til et Alpha-kursus i Sankt Hans Kirke i Odense, tog skriveriet for alvor fat.

Kendte ikke kristentroen

Den 69-årige skribent er et kendt ansigt i Odense, hvor han i 37 år har været redaktør af Ugeavisen og deltaget i den offentlige debat.

"Gennem mit arbejde har jeg mødt mange mennesker, der virkede, som om de hvilede i en eller anden form for tro," fortæller Bo Frimodt, der ikke selv tidligere har haft noget personligt forhold til kristendommen.

Mens han skrev på bo-

"Er det, vi møder, mon tilfældigheder – eller er det 'bare' Gud?," spørger Bo Frimodt i sin bog.

gen, fik han den idé at lade Godhed og Ondskab dukke op i skikkelse af to fiktive personer, som diskuterer historiens begivenheder ud fra kristne holdninger.

Det viste sig dog hurtigt, at det faldt ham meget let at skrive Ondskabs replikker, hvorimod det var meget svært at finde stof til Godheds kristne synspunkter.

"Jeg fandt ret hurtigt ud af, at jeg vidste alt for lidt om, hvad der stod i Bibelen, selv om jeg ellers gik og følte mig nogenlunde kristen."

Troen som julegave
Redningen kom på gågaden

i Odense en kold vinterdag op mod jul, hvor Bo Frimodt stod og frøs, mens han ventede på sin kone og datter, der foretog de sidste julegaveindkøb.

Pludselig stod der en præst bag ved ham og prikede ham på skulderen. "Jeg tror, det her er noget, du har brug for," sagde han og rakte ham en invitation til et Alpha-kursus i den nærliggende kirke.

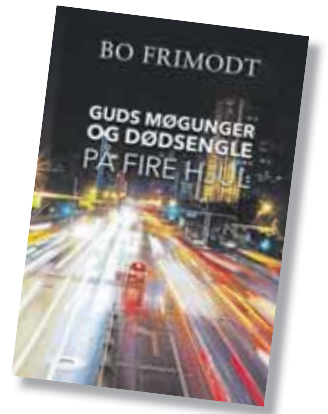
Bo Frimodt tilmeldte sig af nysgerrighed, og samtalerne ved møderne hjalp ham til at forstå mange af de ting i Bibelen, som han ikke havde forstået før. Den nye viden

gav ham stof til at skrive sin bog færdig – men vigtigere endnu: den gav ham troen på, og en større erkendelse af, hvem Gud er.

"Jeg kan mærke på mig selv, at alle de tvivlsspørgsmål, der har været gennem tiden, de er der ikke mere. Det er, ligesom om jeg har fundet en form for ro inden i," forklarer han.

Tilfældigt eller Gud
Samtalerne i Alpha har også givet Bo Frimodt anledning til at tænke over, om de begivenheder, der former ens tilværelse, er tilfældigheder eller ledet af Gud – et tema,

Som journalist i 45 år har Bo Frimodt mødt mange forskellige mennesker og set deres forhold til troen. Gennem et Alpha-kursus fik han stof til romanen "Guds møgunger og dødsengle på fire hjul", der udkom sidste sommer.

der også træder tydeligt i frem i hans roman.

Selv er Bo Frimodt ikke længere i tvivl.

"Var det mon tilfældigt, at præsten dukkede op med løsningen på alle mine problemer? Jeg tror det ikke. Jeg er ikke i tvivl om, at det var Gud," understreger forfatteren, der, efter bogen udkom, har været ude i forskellige kirker og foreninger og fortælle om sit liv.

"Derfor opfordrer jeg også alle til at skrive deres livshistorie ned og finde den røde tråd, der har bundet deres tilværelse sammen. Så vil man opleve, at Gud har en indflydelse på ens liv. Det er ikke kun tilfældigheder."

Guds møgunger

Efter at have deltaget i flere Alpha-kurser er Bo Frimodt begyndt at komme i en såkaldt Alpha-klynge – et fællesskab, hvor man går mere i dybden med en bibeltæst. Her drøftes blandt andet retfærdighed og tilgivelse, begreber som præger handlingen i romanen *Guds møgunger og dødsengle på*

fire hjul.

"En del af de spørgsmål, der ofte går igen i Alpha, handler om tilgivelse. 'Hvad så med alt det, jeg har gjort? Vil Gud så også tilgive mig?' Her tænker jeg bare, at vi alle har noget med os i bagagen. Vi er alle 'Guds møgunger'. Ikke bare spritbilisterne og alle de andre, der har gjort noget dumt – men vi har alle sammen brug for Guds tilgivelse."

Skønt Bo Frimodt taler åbent om sin nye tro, ser han ikke sig selv som praktiserende kirkegænger.

"Jeg har det svært med fællesbønnen, hvor alle siger det samme. Det virker forlorent på mig. Som barn følte jeg, at de, der gik i kirke, var byens spidser, der gik i kirke for at blive set. Det har fulgt mig lige siden, så jeg aldrig rigtig har følt mig tryk i den sammenhæng," siger han.

Derimod trives han meget godt med samtalen i Alpha.

"Jeg holder fast i, at det med Gud ikke er noget, jeg kan forstå, men noget, jeg vælger at tro på," understreger han.

Lokal studenterleder i Cambodja død

Mandag den 19. juni styrtede den nationale leder af Cambodjas studenterarbejde, SONOKO, ned ved et vandfald og døde. Chamrouen Ngoun, der efterlader sig forældre og søskende, var spået en lederrolle i studenterarbejdet, når det en dag skal nationaliseres.

27-årige Chamrouen Ngoun, der er en af LM-missionærerne Andrea og Brian Christensens nærmeste kolleger, var på tur med sin bror og nogle venner på en national fridag, da han pludselig gled og faldt ned ved et vandfald. Her forsvandt han, og hans lig blev først fundet dagen efter. *n/m*

Svensk statsminister: Præster skal vie samkønnede

Ingen præst i den svenske kirke skal have ret til at sige nej til at vie par af samme køn. Det siger den svenske statsminister Stefan Löfven i et interview.

"Arbejder man som jordemoder, skal man kunne udføre aborter, ellers må man lave noget andet. Det samme gælder for præster, som ikke vil vie par af samme køn," udtaler han til *Kyrkans Tidning*.

Dermed går han et skridt længere end kirkens øverste organ, Kyrkomötet, som har foreslået, at vielse af homoseksuelle skal være et krav for, at man kan blive præsteviet.

Ifølge den nuværende lovgivning har enhver præst lov til at afstå fra at forrette hvilken som helst vielse, dåb eller begravelse. *n/m*

Ny biskop valgt i Lolland-Falsters Stift

Den 1. september bliver Marianne Gaarden fra Lyngby i Nordsjælland ny biskop i Lolland-Falsters Stift. Det blev afgjort, da hun den 22. juni vandt 2. valgrunde over Kristina Rygaard Kristiansen.

53-årige Marianne Gaarden blev uddannet cand.theol. i 2005. Siden 2015 har hun været teologisk konsulent i Helsingør Stift, hvor hun underviser i prædikenlære, arrangerer kurser og konferencer og rådgiver menighedsråd.

"Vi skal lave kirke på en levende og relevant måde. Vi skal tale et sprog, moderne mennesker forstår – uden at give køb på budskabet," siger hun til *Kristeligt Dagblad*. *K*

Jakobs Blomsterforum

Farverivej 8, Skjern
97 35 25 21
jakobsblomsterforum.dk

ÅRSMØDE I SMF

D. 12. og 13. aug. 2017 på Nyborg Strand

TEMA: Mission – når Gud udfordrer!

Program indeholder bl.a.

- Missionsforedrag v. Bent Olsen, LM
- Festaften v. Africa Mercy
- Foredrag v. Michael Bobbjerg, Apostolsk kirke
- Gudstjeneste v. Anders Bartholdy, Sønderborg Frikirke

Læs mere på www.ydremission.dk/smf

Volontør til Aggershøj

Et halvt eller helt år på Ærø

- arbejde med mening i frisk havluft
- øboer i et slot
- sammenhold i kristent fællesskab

Dine opgaver

- Medvandrør for andre unge
- Praktisk hjælp
- Suppe og bibel

Ansættelse fra august 2017
Kontakt: Nanna Hansen (3118 6169)
nsh@somandsmissionen.dk

Heragården - et § 107 botilbud

- for unge med særlige behov.
- personlig udvikling og botræning
- 13 beboere mellem 18 og 35 år
- kom og bliv klar til at bo selv
- støtte til uddannelse / job på særlige vilkår
- socialt fællesskab

Tlf.: 96 27 31 00
Find os på www.heragaarden.dk

Vi arbejder ud fra de kristne livsværdier med ligeværdighed og næstekærlighed

NYBRUDSARBEJDE I PERU

LM søger en missionær til nybrudsarbejde, evangelisation og menighedsarbejde i Peru. Formålet med arbejdet er at være med til at opbygge den lutherske kirke i Peru og støtte kirken i at nå længere ud med evangeliet.

Mulige opgaver:

- Menighedsplantning, støtte og opfølgning
- Forkyndelse og bibelundervisning
- Opbygning af børne- og ungdomsarbejdet
- Diakonale projekter

Læs mere om jobbet på dlm.dk/job/missionaer. Eller kontakt missionskonsulent Christian Lund Pedersen på tlf 48 20 76 73 / clp@dlm.dk.

Uforglemmelige oplevelser

Madeira – en portugisisk perle	7.9. - 14.9.
Israel – med fascinerende ørkenstur	10.9. - 19.9.
Spreewald – Tysklands Venedig	11.9. - 16.9.
Amalfi – en naturoplevelse	19.9. - 26.9.
Malta – bibel og badeferie	30.9. - 7.10.

Læs mere om rejserne på www.felixrejser.dk eller ring på tlf. 7592 2022

Giv slip på hverdagens travlhed

Livets oaser Andagter til fridage

THOMAS KRISTENSEN

76 sider
149,95 kr.

Vi ser hen til ferie- og fridage med forventning. Men det kan knibe med at komme ned i tempo, og det kan også være svært at give fritiden indhold, når den endelig indfinder sig. Det hjælper Thomas Kristensen dig til gennem 35 refleksioner. Illustreret med smukke farvefotos.

I det skjulte

LYNN AUSTIN

384 sider
299,95 kr.

Lynn Austin er aktuell med en ny roman, som foregår under Depressionen i tredivernes USA. Eliza er enke på gården med tre små børn og håbløst forgældet. Da en fremmed mand kommer og spørger efter arbejde, er hun sikker på, at han blot er endnu et af Depressionens desperate ofre. Men hans opførsel og måde at udføre arbejdet på rejser en række ubesvarede spørgsmål.

Lovpris Herrens navn

Malebog for 9 til 90-årige

Mængderabat: Ved køb af min. 10 stk.: 50 kr. pr. stk.

32 sider
99,95 kr.

Kærlighedens 5 sprog i farver

Fordyb dig i kærlighedens univers

Malebog med citater fra »Kærlighedens 5 sprog«.

112 sider
149,95 kr.

SKIFT FOKUS

CARSTEN HJORTH PEDERSEN

170 sider
149,95 kr.

Skift fokus
Opdragelse med Gud og næsten i centrum

Bøger om pædagogik og børneopdragelse har i mange år haft barnet i centrum. Carsten Hjorth Pedersen foreslår et andet fokus: Gud og vores næste, fordi målet er at leve et liv til Guds ære, næstens gavn og min egen glæde. Giver redskaber til både professionelle og forældre. »Er du på nogen måde i kontakt med børn eller unge, skal du læse denne bog – ikke kun for børnenes skyld, men lige så meget for din egen.«

Tro & Mission

Gospel-kids Festival

Opsamlings-cd

12 numre
149,95 kr.

»Sangene emmer af en glæde ved at leve livet med Kristus, samtidig med at de rummer en seriøsitet og bevidsthed.«

Tro & Mission

Lohse | LogosMedia | Credo | Fokal | Kolon | Refleks
Forlagsgruppen Lohse • 75 93 44 55 • info@lohse.dk lohse.dk

ØKONOMIFULDMÆGTIG PÅ DANSK BIBEL-INSTITUT

Grundet jobskifte søger vi pr. 1. september 2017 en ny økonomifuldmægtig med bred interesse for budgetarbejde, økonomi og indsamling.

Vi tænker, at du

- Har evne og lyst til at styre DBIs økonomi
- Ønsker at yde en god service overfor DBIs bidragsydere
- Vil tage aktiv del i supportafdelingen, som varetager de administrative opgaver på DBI
- Har lyst til at være en del af et akademisk kristent studiested
- Evt. kan påtage dig selvstændige opgaver for supportafdelingen

Læs mere om stillingen på www.dbi.edu Ansøgningsfrist senest 9. juli kl. 24.

Dansk Bibel-Institut • Leifsgade 33 6-7 • 2300 København S • 3313 5500 • www.dbi.edu

penta byg ajs

HOVED- OG TOTALENTPRISER
PENTABYG.DK

ELSA ESKESEN ►► Selv har jeg lært meget nyt, så nu kan jeg også gå og være lidt højtidelig og glæde mig over, at reformationen og Luther har jubilæum

En troværdig historisk genfortælling

BOGANMELDELSE
AF ELSA ESKESEN
JORDBRUGSTEKNOLOGI

Sigurd Barrett:
Sigurd fortæller om Luther
Politikens Forlag 2017

119 sider – 200,- kroner
E-bog – 129 kroner

"Hvem var ham Luther? Hvad gjorde han egentlig? Hvorfor var han så vigtig? Hvad skete der oppe i det der tårn?" Spørgsmålene fra børnene var mange, da vi fik begyndt på bogen.

Vi følger Luther gennem hele hans liv, fra han bliver født, kommer i skole og begynder på sin uddannelse. Vi hører også, hvorfor han meget dramatisk skifter mening og vil være munk i stedet for borgmester, og hvordan det hele oven i købet hænger sammen med bondeoprøret og Hans Tausen i Danmark. Man lever sig let ind i tidsalderen, og

Sigurd er god til at forklare og sætte børnevenlige ord på de gamle begreber.

Selv er jeg ikke ekspert i Luther, men historien virker meget troværdig. Der er mange nøjagtige detaljer og forklaringer med, så historien virker saglig og som en historisk relativt korrekt genfortælling. Og det på

trods af at Sigurd fortæller historien i et forfriskende nudansk sprog med skøre finurligheder, sjove ordspill og gebrokkne tyske dialekter.

Sigurd har en god sproglig fortælleevne, som gør den gamle historie spændende for både børn og voksne. Endnu bedre er det på cd'en, hvor han selv fortæller. Han

er super god til at lave sjove stemmer til de forskellige personer i historien, og der er lydeffekter og sange blandet ind som lækkert krydderi. Bogen er illustreret med nogle sjove og rigtig glade tegninger, så der også er noget for de mindste.

Vores børn på ni og seks år har været meget optaget af historien, men den havde sværere ved at fange den yngste på fem. Den har givet anledning til en del samtale om Luther og luthersk, kirken, og hvordan den har udviklet sig gennem tiden. Selv har jeg lært meget nyt om Luther og reformationen, så nu kan jeg også gå og være lidt højtidelig og glæde mig over, at reformationen og Luther har jubilæum.

Det er klart den historiske vinkel, der er fokus på, og det er ikke en forkyndende bog. Som historiebog kan jeg derfor varmt anbefale *Sigurd fortæller om Luther*, men den har enkelte teologiske formuleringer, som kan diskuteres.

LEDER ►

Hvorfor sidder vi stille?

SOM TIDLIGERE LOVSANGSLEDER har jeg ofte undret mig over, hvordan folk kunne sidde uden at fortrække en mine, mens vi sang om Jesus, der har forløst os fra synd, død og Helvede. Burde kristne ikke i det mindste smile, når de sang om verdens bedste budskab – det håb, de bygger deres liv på?

Det samme har jeg oplevet som forkynder igen og igen. De fleste kigger op mod talerstolen, men om budskabet berører folk, ser og hører jeg kun uhyre sjældent.

Hvad er det, der foregår, når vi i de missionske kredse i Danmark har fået verdens bedste budskab betroet, men kun sjældent i brødre og søstres selskab afslører, at det berører os?

EN DEL AF forklaringen er vel, at vi, der bor i det kolde nord, er kølige gemytter. At give udtryk for følelser, der stikker dybere end brok over, at sommervejret igen ser ud til at udeblive, ligger ikke til os, med mindre vi er på fodboldbanen. Her har vi – interessant nok – fået det lært med årene.

En anden del af forklaringen kan være, at vi ofte er tilskuere via en skærm. Det, der sker på skærmen, kan naturligvis godt påvirke en, men man har ikke direkte kontakt til den, der taler, og dermed heller ingen forpligtelse til at reagere. Sådan er det ikke, når afsender og modtager er i samme rum. Så opstår der en dialog mellem den, der taler, og den, der lytter – også når den bare sker i mimikken hos tilhørerne. Det kan udfordre en forkynder og tage modet fra ham at se ud på en forsamling af "tv-ansigter".

For det tredje er vi vant til at evaluere og vurdere. Det er naturligvis godt, at vi prøver forkyndelsen på Bibelen. Vi skal ikke tage alt for gode varer. Men vi må ikke gemme os bag vurderingerne, så ikke engang Helligånden kan trænge igennem.

ENDELIG KAN GRUNDEN til, at vi sjældent giver udtryk for, at budskabet i forkyndelse og åndelig sang rører os, være, at det rent faktisk ikke rører os. Måske fordi vi i vores travle liv ikke har forberedt vores sind på at være sammen med menigheden og lytte til Guds ord. Ja, måske er det ikke bare et enkelt møde, jeg ikke har forberedt mit sind på. Måske lever jeg næsten ikke med bøn og bibel i hverdagen, så jeg er vant til at høre Helligåndens stemme ind over mit liv? Så bliver det svært at møde verdens bedste budskab med større engagement, end man kan præstere henslængt i en stol.

Om vi står, sidder eller hopper på ét ben i mødet med evangeliet er ikke det afgørende. Det afgørende er, at evangeliet falder i god, næringsrig muld i vores hjerter og sætter sig spor for evigheden i vores liv.

Nicklas Laurup-Melner
ansv. redaktør

Ny indpakning giver nyt liv og indhold til gamle salmer

CD-ANMELDELSE
AF LARS FREDERIKSEN
TIDLIGERE MUSIKKONSULENT

Eskild Dohn:
Reformationen rocker
Gateway Music 2017

10 sange – 112,50 kroner

Det er næppe ubekendt for nogen, at 2017 i vide kirkelige kredse fejres som 500-året for reformationens indtog. I Viborg stift har man i den anledning valgt, at give multi-instrumentallisten Eskild Dohn (kendt fra blandt andet Lars Lilholt Band) den opgave at lave moderne fortolkninger af en selvvalgt perlerække af reformationens ypperste salmer.

Den opgave er han tydeligvis gået til med stor dygtighed og professionalisme, men også med stor ydmyghed og kærlighed til de klassiske melodier. Med erkendelse af, at "nogle lyttere utvivlsomt vil mene, at man ikke bør pille ved den form, salmerne har haft gennem de sidste mange år", giver han her – med egne ord – sit bidrag til den fortsatte reformation, som Luther var fortaler for. Og han – og hans store besætning af kendte professionelle sangere og musikere – er generelt sluppet rigtig godt af sted med det. Stilen er god popmusik med en snert af folkemusikkens keltiske undertoner, som vi blandt andet også kender fra vores nyere Getty/Townend-tradition.

Men hvad med teksterne og hele den åndelige arv, som disse melodier er født til at bære med sig? Kan de overleve i dette univers, hvor koncentrationen tydeligvis er lagt på den musikalske hylde? Ja, det synes jeg faktisk godt de kan. Sangerne har en tydelig udtale, og teksten står klart, selvom musikken omkring den til tider er temmelig højlydt, og som vi har set så mange gange før, får de velkendte

tekster faktisk nyt liv og indhold med en ny indpakning ... reformationen lykkes til en vis grad!

De fleste salmer synges efter salmebogens oversættelse, men enkelte – som for eksempel *Krist stod op af døde* – har fået et vellykket, sprogligt ansigtsløft af Eskild Dohn selv. Han har også skrevet en helt ny tekst over melodien til *Behold os, Herre, ved dit ord*, som for mig er det stærkeste og mest rockede nummer på pladen.

Det er blevet til en helt ny salme med titlen *Gud, lad os finde håb hos dig*, og hvis manden ellers mener, hvad han siger i teksten, vidner sangen om, at *Reformationen rocker* er andet og mere end blot et musikalsk projekt for Eskild Dohn.

tro &
mission
inspiration | nærvær | holdning

LÆS PÅ DLM.DK ►

Pedel i Iringa

Edward Sango har arbejdet for LM i Tanzania i mere end 25 år. Han er nu bestyrer af LM's grund og bygninger i Iringa og glæder sig over på den måde at være med i missionsarbejdet.

dlm.dk/nyt

Legestuebørn øver sig på sange

I LM's legestue i Rønne ville de gerne have nye sange på repertoire. Derfor gav de alle børn en male-syng-bog med hjem, så de kunne øve sig på melodier og fagter.

dlm.dk/nyt

Johanna Lund Larsen har været volontør i Kiabakari i Tanzania det sidste års tid. Se videoen og hør hende fortælle om, hvad hendes dage har været fyldt af.

dlm.dk/lm-international/volontorfortaellinger

Tro & Mission, Industrivænget 40, 3400 Hillerød

ID-nr: 42591
Sorteret Magasinpost
Udbringelse senest
fredag d. 30. juni 2017

12 | 30. JUNI 2017
ARGANG 117

► Redaktionen for Tro & Mission ønsker alle læsere en god sommer. Vi er tilbage den 11. august med nyheder, artikler, interview og reportager

FOTO: PEXELS.COM

TEMA

Krop og tilbedelse;
Hvorfor sidder man stille til et møde i LM? Hvad betyder det at knele ved naderen? Hvorfor folder man hænderne, når man beder til Gud? Hvad udtrykker man ved at række hænderne op under lovsang? Få svar på disse – og mange flere – spørgsmål

6-8

Kirsten Hansen begynder den 1. september som økonomimedarbejder på LM's sekretariat i Hillerød

Elever fra Sædding Efterskole sætter ord på deres frygt og forventninger til kristenlivet efter efterskolen

Rådgiver Annette Hassingboe opfordrer kristne voksne til at drøfte, hvordan man taler med unge om sex

..... 2 3 4